

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss angående SOU 2021:51 Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Södra Skogsägarna ekonomisk förening (nedan Södra) har beretts möjlighet att yttra sig över Artskyddsutredningens betänkande (nedan Utredningen). Södra är Sveriges största skogsägarförening med 52 000 medlemmar som sammanlagt förfogar över 2,6 miljoner hektar skog. Södra producerar sågade trävaror vid sju sågverk, pappers- och textilmassa vid tre massabruk och säljer årligen 5 TWh energi. Här följer Södras synpunkter, först i form av övergripande synpunkter och därefter specifika synpunkter på Utredningens förslag och ställningstaganden. Södra yttrar sig endast över de delar av Utredningen som rör skogsbruket och därmed inte om förslagen om artskyddsrelaterad brottslighet m.m.

Södras främsta synpunkter i sammanfattning:

- Förslaget att dela på reglerna för fåglar respektive sällsynta arter är bra
- Utredningen föreslår en vidare tolkning av avsiktsbegreppet och av förbudet att störa fåglar än vad EU-direktiven kräver, vilket leder till att verksamheter kommer förbjudas även när de inte påverkar syftet att bibehålla eller återupprikta fågelarters population på en tillfredsställande nivå. Det krävs inte enligt EU-rätten och bidrar inte till ett effektivt artskydd.
- Utredningens förslag att sätta gränsen för när ersättningsrätten inträder vid miljöbalkens 'allmän hänsyn' innebär både lägre ersättning och ökad osäkerhet om när ersättning utgår jämfört med nuvarande tillämpning. De allmänna hänsynsreglerna är inte tillräckligt precisa för att avgöra vad som är laglig pågående markanvändning.
- Med Utredningens förslag blir det en orimlig och omotiverad skillnad i ersättning beroende på vilken lagstiftning myndigheterna använder som grund för inskränkningar.
- Utredningens förslag innebär att markägare får bära ett orimligt stort ansvar för Sveriges artskydd, och incitamenten att utveckla naturvärden minskar.

Övergripande synpunkter

Södra har länge efterfrågat en översyn av den svenska artskyddsförordningen. Kommittédirektivet beskriver flera av skälen. Enligt Södra består de främsta problemen i att livsmiljödirektivets strikta skydd för individer i den svenska lagstiftningen utsträckts till att gälla även alla fåglar, att det är ett otydligt delat tillsynsansvar mellan två myndigheter och att staten ifrågasatt ersättningsrätten.

Utredningens förslag ger inte ett effektivt artskydd

Södra anser att Utredningens förslag sammantaget inte lever upp till kommittédirektivets mål om ett effektivt artskydd och stärkt äganderätt. Ett effektivt artskydd bör inbegripa att hotade arter skyddas och att de resurser som enskilda och staten lägger på skydd och naturvård ger mesta möjliga naturvårdsnytta. Vanliga arter med livskraftiga populationer bör inte leda till omfattande inskränkningar i skogsbruket och bestånd som tillfälligt hyser fridlysta arter men i övrigt inte bedöms ha naturvårdskvaliteter bör inte bevaras genom långsiktigt formellt skydd. Effektivitet i det avseendet är viktigt, både för att skogen ska leverera många olika värden och för att resurserna för naturvård inte är obegränsade.

Förslagen innebär stora avsteg från dagens politik

Förslagen med ökad reglering innebär ett avsteg från nuvarande politik och principen om frihet under ansvar. Den politiska viljan är att den bärande principen för skogspolitiken ligger fast.

Utredningens förslag skapar ökad otydlighet och minskade incitament för naturvård

Förslagen innebär att skogsägare får bära ett orimligt stort ansvar för Sveriges åtagande i fråga om det allmänna intresset biologisk mångfald och artskydd. Förslagen bedöms minska incitamenten för skogsägare att sköta skogen på ett sätt så att naturvärden uppstår eller utvecklas. Det är en situation som inte gynnar någon, särskilt inte naturvärdena. Utredningens förslag leder inte heller till ökad tydlighet, vare sig om vilka försiktighetsmått som artskyddsreglerna kräver eller när ersättningsrätt inträder.

Artskyddet i Sverige består inte bara av artskyddsreglerna

Artskyddet och naturvårdsarbetet i den svenska skogen hanteras inte i främst genom artskyddsreglerna. Kombinationen av generell hänsyn, frivilliga avsättningar, naturvårdande skötsel och formellt skyddade områden ger sammantaget ett gott skydd för många naturvärden och arter. Artskyddsreglerna är ett komplement för att säkerställa skydd för de arter som EU-rätten kräver. Södra har höga ambitioner att kombinera skogsbruk och naturvård. Södras medlemmar avsätter i snitt 8% av arealen för naturvård i form av frivilliga avsättningar och ytterligare ca 3% av skogsmarken brukas med flera mål. Samtidigt jobbar vi med naturvårdande skötsel och att ständigt utveckla miljöhänsynen vid skogsbruksåtgärder. För att skogsbruket ska kunna leverera alla de värden som samhället förväntar sig, är det viktigt att prioritera rätt för att få så mycket naturvård som möjligt för de insatser som görs och att inte artskyddet konstrueras så

att vanliga arter med livskraftiga populationer leder till långtgående inskränkningar i skogsbruket.

Möjlig lösning

De förändringar i lagstiftning och tillämpning som Södra anser nödvändiga för att få ett artskydd som fungerar tillsammans med brukande av skogen kan sammanfattas enligt följande:

- Att de två EU-direktiven implementeras genom olika paragrafer i enlighet med uppdelningen i de två direktiven.
- Att Sverige implementerar artskyddsreglerna i enlighet med EU-direktiven (dvs inte mer strikt än vad EU-rätten kräver).
- Att ersättning utgår till markägare när pågående markanvändning avsevärt försvåras av artskyddsskäl.
- Att ersättningen utgår genom områdesskydd eller andra överenskommelser med ersättning med samma förfarande och på samma nivå oavsett vilken lagstiftning som ligger till grund för inskränkningen, och att markägaren inte behöver driva en domstolsprocess gentemot staten för att erhålla ersättning.

Södras synpunkter på Utredningens förslag

Södra väljer att endast yttra sig över de delar av Utredningen som rör skogsbruket, det vill säga förslagen om kunskapskrav, fridlysning och ersättningsmodell.

Kapitel 10 Förslag kunskapskrav och utredningsansvar

Utredningen lämnar inget förslag om ändring av kunskapskravet, utan menar att miljöbalkens kunskapskrav gäller alla och inte gör någon skillnad mellan tillståndspliktig verksamhet och pågående markanvändning. För tillståndspliktig verksamhet avgörs tillåtligheten i tillståndsprocessen, medan pågående markanvändning kännetecknas av att den är tillåtlig. Egendomsskyddet är en grundlagsskyddad rättighet vilken följer av Regeringsformen 2:15. RF 2:15 anger, förutom att det krävs ”angelägna allmänna intressen” för att begränsa skyddet, att gränsen för när ersättning ska utgå går vid avsevärt försvårande av pågående markanvändning. Man kan således inte utmana eigendomsskyddet genom ny tolkning och tillämpning av kunskapskravet.

Utredningen menar att tolkningen av kunskapskravet inte innebär ett utökat ansvar för markägaren. Södra menar emellertid att en tillämpning där information ska sökas upp till den gräns då det anses orimligt enligt 2 kap 7 § MB, blir ett mycket långtgående krav och en tydlig avvikelse från dagens tillämpning och från det som angavs i 1992-års förarbeten till ändringarna i SVL.

Därmed inte sagt att skogsägare saknar ansvar för att ha eller skaffa sig tillräcklig kunskap i syfte att ta hänsyn till naturvårdsintressen vid skogsbruksåtgärder. Det är viktigt att det uttryck som Utredningen ger för att kraven inte får ställas för högt beaktas i tillämpningen och framgår i förarbetena.

Utredningen ger delvis bilden av att det är möjligt att skaffa fullständig kunskap om samtliga artförekomster. Artförekomster är inte alltid något statiskt, och vissa arter är dessutom mycket svåra att upptäcka. Därför behöver skogsbruket, utöver artförekomster, även fortsättningsvis arbeta utifrån indirekta kriterier som naturtyper, livsmiljöer, beståndsstrukturer, substrat och signalarter.

Södra ser positivt på Utredningens förslag att myndigheter ska presentera bättre information om fridlysta arter och deras behov.

Kapitel 11 Förslag på nytt 8 kap. miljöbalken

11.5 Förslag: Målsättning i 8 kap. 1 § miljöbalken

Södra avstyrker Utredningens förslag att i lag ange målsättningen om intakta processer som inte påverkas av mänsklig verksamhet. Mål om ingen mänsklig påverkan är inte möjliga att nå utan totalt orimliga effekter och konsekvenser och bör inte skrivas in i miljöbalken.

Rödlistan kan fungera som underlag för bland annat prioritering i många avseenden, men det är inte lämpligt att formulera mål som går ut på att inga arter ska vara rödlistade. I de flesta ekosystem är det relativt få arter som dominerar ekosystemet medan de allra flesta är sällsynta och bara förekommer sporadiskt. Södra anser därför inte att det är ett relevant att ha som mål att inga arter ska vara sällsynta eller minska i antal. Målet att bevarandestatusen för i Sverige naturligt förekommande arter är gynnsam och att statusen för hotade arter förbättras är mer relevant.

11.8 Livsmiljöunderlag

Södra avstyrker Utredningens förslag om livsmiljöunderlag. Länsstyrelserna får med förslaget uppgiften att slå fast vilka verksamheter som utgör hot mot fridlysta arter och som därmed inte kan tillåtas i länet. Det riskerar att i praktiken innebära att vissa verksamheter förbjuds på oklara grunder. Syftet med underlagen ska vara att styra mot ett naturligt tillstånd utan mänsklig påverkan. Med den målsättningen skulle det inte vara möjligt att bruka skogen på ett ändamålsenligt sätt, vilket inte är förenligt med skogspolitikens två jämställda mål.

Södra ser också en stor risk i den typ av underlag där myndigheten pekar ut områden i behov av skydd utan att det finns en koppling till ett uppdrag eller tillgång till medel för skydd i motsvarande omfattning. Det är också ett förfarande som går tvärt emot förslagen i Skogsutredningen.

Förslaget om livsmiljöunderlag är inget som EU-direktiven kräver och ligger inte heller inom Utredningens uppdrag. En kunskapssammanställning med tillhörande analys som ska fungera som vägledning i myndigheternas arbete borde kunna hanteras inom myndigheternas verksamhet. Södra anser inte att det behöver regleras i miljöbalken, utan att det kan hanteras genom instruktion till myndigheterna eller regleringsbrev. Det borde inte vara nödvändigt att formalisera det arbetet på det sätt Utredningen föreslår. Förslaget riskerar att skapa onödigt kostsam byråkrati kring dessa femårsplaner som inte vägs upp av nyttan.

11.10-11.11 Om samråd enligt 12:6

Utredningen stödjer Skogsutredningens förslag om att underrättelse om avverkning inte längre ska utgöra en anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken (MB 12:6). Södra är kritisk till förslaget. Det innebär ett ytterligare ansvar för skogsägaren att göra den subjektiva bedömningen om avverkningen får sådan påverkan att samråd krävs. En bedömning som dessutom är straffsanktionerad. Det är därför särskilt viktigt att det blir tydligt för skogsägaren när samråd enligt MB 12:6 ska genomföras.

Skogsutredningen föreslår också att Skogsstyrelsen ska se över föreskrifterna om anmälningsskyldighet för samråd enligt MB 12:6. Södra delar uppfattningen att det finns ett behov av att se över MB 12:6 i det här avseendet. Bestämmelsen om anmälningsskyldighet är formulerad så att anmälningsskyldighet föreligger om en verksamhet *kan komma att väsentligt ändra naturmiljön*. Det är inte lämpligt med en straffsanktion kopplad till en så oprecis bestämmelse. Södra anser att skogsbruket i huvudsak bör regleras i skogsvårdslagen. Vid en översyn bör alternativet att de skogsbruksåtgärder som

omfattas av anmälningsplikt enligt MB 12:6 istället görs anmälningspliktiga enligt skogsvårdslagen utredas.

Södra är kritisk till förslaget att föreskriva om allmänhetens deltagande i 12:6 samråd. Utredningens förslag öppnar för ett samrådsförfarande som kan liknas vid det som krävs för verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 9 kap MB, där skälet till allmänhetens deltagande är att grannar och andra kan störas. Södra anser inte att en enskilds samråd i samband med en skogsbruksåtgärd är av den karaktären att allmänheten bör delta på det sättet, utan att det handlar om hur tillsynsmyndigheten fullföljer sitt utredningsansvar. Eftersom en avverkningsanmälan samtidigt utgör en anmälan om samråd enligt 12:6 innebär det att det kan handla om ca 70 000 ärenden per år i bara den ärendetypen.

Kapitel 12 Förslag om nya fridlysningsregler

Södra tillstyrker förslaget att dela på bestämmelserna från de två EU-direktiven. Det ger möjlighet att komma till rätta med de problem som uppstått till följd av att livsmiljödirektivets strikta skydd för individer i den svenska lagstiftningen utsträckts till att gälla alla fåglar. Utredningens långtgående tolkningar leder dock ändå till en överimplementering som motsvarar dagens Artskyddsförordning (se synpunkter om implementering av fågeldirektivet nedan).

12.6 Förslag om implementering av fågeldirektivet

Fågeldirektivet innebär ett långtgående skydd för fåglar redan i direktivets artiklar. För att möjliggöra brukande av jord och skog utan kostsamma skyddsåtgärder för arter som inte har ett skyddsbehov anser Södra att den svenska implementeringen av fågeldirektivet inte bör göras mer långtgående än vad som krävs, utan helt i linje med EU-direktivet.

Att formulera de svenska reglerna i linje med direktivet skulle underlätta en direktivkonform tillämpning för det fall EU-domstolen utvecklar praxis. Detta försvåras om Sverige istället skulle implementera reglerna enligt Utredningens förslag. Utredningen gör tolkningar som innebär mer långtgående krav i flera delar. När det gäller förbud att döda fåglar och förstöra bon är det förbjudet även om det inte är avsikten, utan endast en accepterad följd av verksamheten. Utredningen menar att dödande av fåglar eller förstörande av bon endast kan ses som oavsiktligt (och därmed inte förbjudet) när försiktighetsprincipen tillämpats på sådant sätt att *försiktighetsmått och förebyggande åtgärder vidtas i en sådan utsträckning att man kan förlita sig på att konsekvensen inte kommer att inträffa, vilket inkluderar att i vissa situationer och på vissa platser avstå från att vidta åtgärden eller bedriva en verksamhet.*

En sådan tolkning innebär mer långtgående krav än nödvändigt. Det skulle innebära mycket stora hinder för skogsbruk, men även för många andra verksamheter (vindkraft, trafik etc). Regeln riskerar också att bli komplicerad att tillämpa, då det är oklart vilka försiktighetsmått som krävs för att man ska kunna förlita sig på att konsekvensen inte kommer inträffa.

Utredningens förslag om förbud att döda fåglar eller skada bon och ägg innebär alltså en betydligt vidare tolkning av begreppet avsiktlig än nödvändigt, med hänvisning till att EU-domstolen inte fastslår en annan tolkning i den aktuella dom som refereras till i Utredningen (de förenade målen C-473 och 474/19). Det finns inte skäl att utvidga avsiktlighetsbegreppet mot bakgrund av nämnda dom. Domstolen konstaterar att Sverige valt att införa ett skydd för fåglar som motsvarar skyddet enligt livsmiljödirektivet, och väljer därför att endast kommentera tillämpningen av livsmiljödirektivet artikel 12.1 a-c. Då domstolen inte kommenterar tillämpningen av förbuden i artikel 5 i fågeldirektivet ger Generaladvokat Kokotts förslag till förhandsavgörande fortsatt vägledning.

Generaladvokaten anförde följande i sitt förslag vad gäller förbuden i artikel 5:
*Om en påverkan av fåglar inte är åsyftad utan endast accepteras gäller förbuden enligt artikel 5 a och b i direktiv 2009/147 emellertid enbart i den utsträckning detta är nödvändigt för att i den mening som avses i artikel 2 i samma direktiv bibehålla eller återupprätta dessa arter på en nivå som särskilt svarar mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, med hänsyn till ekonomiska behov och fritidsbehov.
Enligt artikel 5 d i direktiv 2009/147 måste störningar förbjudas om de har väsentlig betydelse för att uppnå syftet att bibehålla eller återupprätta fågelarters population på en tillfredsställande nivå. Detta gäller särskilt om störningarna påverkar sällsynta fåglar vid häckning och uppfödning.*

Södra menar att bestämmelsen istället borde formuleras enligt Generaladvokatens förslag, dvs att handlingen inte ska anses vara avsiktlig såvida detta inte är nödvändigt för att i den meningen som avses i artikel 2 i fågeldirektivet bibehålla eller återupprätta dessa arter på en nivå som särskilt svarar mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, med hänsyn till ekonomiska behov och fritidsbehov.

Södra ser positivt på Utredningens förslag att koppla **förbudet att störa fåglar** till direktivets syfte, precis som i fågeldirektivets formulering. Utredningen gör dock en vidare tolkning när det gäller kvalifikationsgränsen. Utredningens tolkning innebär att en otillåten störning av fåglar inkluderar bland annat störningar som tillsammans med andra innebär att kontinuerlig ekologisk funktion inte kan upprätthållas för arten i *närområdet*. Med den här skrivningen fortsätter vi att tillämpa ett striktare skydd för fåglars fortplantningsområden och viloplatsar än vad direktivet kräver, vilket innebär långtgående inskränkningar även där det saknas skäl. För att göra skogsbruk möjligt och för att få till ett effektivt artskydd och naturvårdsarbete anser Södra att det är viktigt att inte förbjuda störningar som inte påverkar direktivets syfte.

12.7 Förslag om implementering av livsmiljödirektivet

Livsmiljödirektivets artiklar ger ett långtgående skydd för individer av de arter som omfattas av direktivet. Generaladvokat Kokott beskriver i sitt förhandsavgörande till tidigare nämnda EU-dom att det är rimligt att livsmiljödirektivet ger ett mer strikt skydd än fågeldirektivet, eftersom det i livsmiljödirektivet handlar om ett mindre antal mycket sällsynta arter medan fågeldirektivet omfattar samtliga fågelarter och därmed

även mycket vanliga sådana. Livsmiljödirektivet omfattar dock ett antal arter som både har gynnsam bevarandestatus och är vanligt förekommande i Sverige, vilket minskar effektiviteten i artskyddet i Sverige. Därför bör Sverige inom EU arbeta för en anpassning av vilka arter som omfattas av detta strikta skydd.

Södra anser att den svenska implementeringen bör följa den svenska språkversionen av direktivet, och därför behålla begreppet *skada parningsplatser*. Utredningen menar att föreslagen ändring till *försämra* inte innebär någon skillnad. Om en sådan ändring ändå genomförs behöver det vara tydligt i förarbeten etc att det inte ändrar betydelsen.

Förslag om nationell fridlysning

Utredningen föreslår en utvidgning av de nationella fridlysningsreglerna så att även de fridlysta arternas livsmiljöer omfattas. I de fall en fridlyst arts livsmiljö kräver skydd borde det istället vara aktuellt med områdesskydd för att inte kringgå bestämmelserna i kap 7 MB, då skyddet har karaktären av områdesskydd.

Södra tillstyrker förslaget om en översyn av nationellt fridlysta arter.

I syfte att kodifiera Mark- och miljööverdomstolens dom 2017:7 (bombmurklan) föreslår Södra ett tillägg i de paragrafer som avser nationell fridlysning, som anger att åtgärden inte är förbjuden om upprätthållandet av bestämmelsen leder till att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Genom att skriva det direkt i paragraferna behöver inte heller dispens medges. I annat fall måste MÖD 2017:7 kodifieras i dispenserregeln. Det skulle innebära en förenkling för alla berörda (inte minst enskilda skogsägare) att komma bort från dispensförfarandet, vilket alltså kan göras genom att kodifiera praxis enligt ovan. Detta hindrar inte myndighetens möjlighet att pröva om det är aktuellt med områdesskydd i samband med avverkningsanmälan eller samråd enligt 12:6.

12.9 Förslag om bemyndigande att anta generella föreskrifter för vissa verksamheter

Södra avstyrker förslaget att bemyndiga regeringen att anta generella föreskrifter för vissa verksamheter, som även bryter tillstånds rättskraft. Förslaget ger regeringen företräde att tolka vad som krävs enligt allmänna hänsynsregler och öppnar för en godtycklig och osäker tillämpning av laglighetsprincipen. Att göra pågående markanvändning, eller tillståndsprövad verksamhet, olaglig genom att förbjuda den i generella föreskrifter urvattnar den grundlagsskyddade äganderätten. Det skapar också osäkerhet om huruvida verksamhet kommer att kunna bedrivas i framtiden, vilket inte gynnar viljan att investera och bedriva verksamhet. Sådan osäkerhet riskerar att försämra möjligheterna både inom produktion och naturvård.

Kapitel 13 Förslag om ersättningsmodell

Södra konstaterar att Utredningens förslag om ersättningsmodell innebär både lägre ersättning och ökad osäkerhet om när ersättning utgår. Utredningen resonerar om huruvida det ska *införas* en ersättningsrätt. Södra anser att det redan enligt gällande rätt (Regeringsformen 2:15) finns en ersättningsrätt när pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten, också när det sker med hänsyn till artskydd.

Utredningen hänvisar till att ersättning inte kan utgå för att avstå från att göra något olagligt. Det är givetvis fullt rimligt, men här föreslås miljöbalkens allmänna hänsynsregler sätta gränsen för vad som är olagligt. De allmänna hänsynsreglerna är inte tillräckligt precisa för att avgöra vad som är laglig pågående markanvändning. De utgörs av allmänna, oprecisa och långtgående krav på försiktighetsmått som är tänkta att gälla industriell verksamhet i första hand.

Utredningens förslag att sätta gränsen för när ersättningsrätten inträder vid allmän hänsyn försämrar markägares möjligheter att få ersättning jämfört med nuvarande tillämpning av ersättningsbestämmelserna i 31 kap MB. Förslaget att göra en avräkning för den begränsning som en markägare är skyldig att tåla utan ersättning istället för som idag tillämpa en tröskel, medför också att ersättningarna blir lägre. Även om den gräns som hittills tillämpats (10 % av berörd del och aldrig mer än ett bagatellartat belopp) inte är knivskarp, så medför Utredningens förslag dessutom en ökad osäkerhet om när det finns en rätt till ersättning. Gränsen för när det blir aktuellt med ersättning blir också mer otydlig. Med det här förslaget kommer det fortsatt bli upp till domstolarna att avgöra vad som är laglig pågående markanvändning och när ersättning ska utgå.

Utredningen menar också att försiktighetsmått inte ska ses som inskränkningar på samma sätt som förbud och att en åtgärd inte kan anses förbjuden om den kan genomföras delvis eller med en alternativ metod. Utredningen exemplifierar med att åtgärden går att genomföra med en annan metod (tex plockhuggning), anpassning i tid eller genom att lämna ytterligare hänsynsytor. Sådana åtgärder är ofta mycket kostsamma och ibland inte möjliga att genomföra i bestånd där det inte varit den ursprungliga planen, och gör i många fall att mindre avverkningar inte blir lönsamma. Detta får stora konsekvenser för skogsägaren men också för tillgången till råvara.

Totalförbud ska alltså enligt Utredningen anses orimligt och berättiga ersättning, medan begränsningar (val av metod eller andra försiktighetsmått) inte är orimliga och därmed inte berättigar till ersättning. När det gäller skogsbruk finns det emellertid ingen klar gräns mellan förbud och begränsningar, vilket innebär svårigheter i tillämpningen. Hur ska man t.ex. se på ett avverkningsförbud på ett visst utpekad område eller flera mindre delområden inom en trakt?

Utredningens förslag innebär att markägare behöver stämma staten för att få ersättning i de fall myndigheten och markägaren inte kommer överens om ersättning på annat sätt. Möjligheterna att komma överens blir förmodligen mindre när ersättningen

minskas enligt förslaget. Ett förfarande där markägare behöver stämma staten för att få ersättning innebär ett visst mått av rättsosäkerhet, även om staten står för kostnaderna, då många enskilda drar sig för en sådan process. Det skulle också innebära en ökad belastning på domstolarna.

Sammantaget innebär Utredningens förslag att markägare får bära ett orimligt stort ansvar för Sveriges artskydd, och incitamenten att utveckla naturvärden minskar. Det är mycket olyckligt att ytterligare förstärka att det straffar sig att sköta skogen på ett sätt så att naturvärden utvecklas. Med Utredningens förslag blir det också en orimlig och omotiverad skillnad i ersättning beroende på vilken lagstiftning (miljöbalken kap. 7 eller kap. 8) myndigheten använder som grund för inskränkningen.

Kapitel 15 Konsekvensbeskrivning, fridlysning

Södra anser att Utredningen kraftigt underskattat konsekvenserna av förslagen. I konsekvensutredningen utelämnas exempelvis effekter av minskade incitament att utveckla naturvärden (vilka uppstår genom en högre tröskel för ersättning). När gränsen för när ersättning utgår flyttas (från avsevärt försvårande till orimlig allmän hänsyn) innebär det att det i ännu större utsträckning blir en risk att sköta skogen på ett sådant sätt att naturvärden uppstår eller utvecklas, vilket sannolikt leder till mindre av sådan skogsskötsel.

Flera av förslagen innebär en ökad osäkerhet om huruvida verksamhet får bedrivas. Om exempelvis förslagen om länsstyrelsernas livsmiljöunderlag eller generella föreskrifter för vissa verksamheter innebär förbud mot avverkning under vissa tider på året eller att vissa metoder blir otillåtna så får det oerhört stor påverkan på skogsbrukets kostnader och på tillgången till råvara. Det får alltså stor påverkan på både industri och bioekonomi. Om det inte finns förutsättningar för lönsamhet i skogsbruket kommer skogsbruket inte heller att leverera råvara. Om industrin inte har en jämn tillgång till råvara kommer inte heller den att vara konkurrenskraftig, och Sverige kommer att tappa konkurrenskraft i en viktig näring och tillgången till inhemska träprodukter. Efterfrågan kommer troligtvis inte påverkas, utan produktionen kommer istället behöva ske på andra håll i världen där miljöhänsynen är betydligt mindre utvecklad.

För Södra Skogsägarna ekonomisk förening

Malin Pettersson

Ansvarig för samhällskontakter